

COMMISSIE VOOR DE
BESCHERMING VAN DE
PERSOONLIJKE LEVENSSFEER

ADVIES Nr 28 / 94 van 15 december 1994

O. ref. : A / 94 / 026

BETREFT : Ontwerp van koninklijk besluit tot verlening van vrijstelling aan de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening van de verplichting om ambtshalve aan de gerechtigden op sociale zekerheid sommige sociale gegevens van persoonlijke aard mede te delen waarop hij heeft gesteund bij de bepaling of de beoordeling van hun rechten.

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer,

Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, inzonderheid artikel 29;

Gelet op artikel 20, paragraaf 1, 1°, van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid;

Gelet op artikel 90 van dezelfde wet, gewijzigd door artikel 130 van de wet van 30 maart 1994 houdende sociale bepalingen;

Gelet op de adviesaanvraag van de Minister van Tewerkstelling en Arbeid en Gelijke Kansenbeleid d.d. 7 december 1994;

Gelet op het advies van de Commissie nr. 05/93 d.d. 13 juli 1993;

Gelet op het verslag voorgesteld door dhr. F. RINGELHEIM;

Brengt op 15 december 1994 het volgende advies uit :

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG :

Het ontwerp van koninklijk besluit dat de Commissie voor advies wordt voorgelegd heeft tot doel de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening vrij te stellen van de mededeling aan de gerechtigden op sociale zekerheid of aan hen die er aanspraak op maken of aan hun wettelijke vertegenwoordigers, van de sociale gegevens van persoonlijke aard waarop zij zich hebben gesteund bij de bepaling of de beoordeling van hun rechten, zoals bepaald in artikel 20, 1, 1° van de wet van 15 januari 1990.

De vrijstelling wordt voorzien voor maximum twee jaar volgend op de datum van ondertekening van het besluit.

Het koninklijk besluit wordt gerechtvaardigd door het onvermogen van de Rijksdienst om op korte termijn een individuele kennisgeving te overwegen van de elementen voorzien in artikel 20, 1, 1°, aan elke betrokken sociaal verzekerde.

II. ANTECEDENTEN : ADVIES NR. 05/93 VAN DE COMMISSIE VAN 13 JULI 1993 :

In haar advies nr. 05 / 93 van 13 juli 1993, bracht de Commissie een negatief advies over een ontwerp van koninklijk besluit met hetzelfde voorwerp dan het ontwerp dat de Commissie thans voor advies wordt voorgelegd. Het ging namelijk ook om een vrijstelling voor de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening van de uitvoering van de verplichting die voortvloeit uit artikel 20, 1, 1°, lid 1 van de wet van 15 januari 1990, en dit door toepassing van artikel 90 van dezelfde wet.

Ondertussen werd dit artikel gewijzigd door de wet van 30 maart 1994 houdende sociale bepalingen, wat het indienen van een nieuwe aanvraag rechtvaardigt.

Het ongunstig advies van de Commissie werd gerechtvaardigd door de volgende bedenkingen :

- De onmogelijkheid van de R.V.A. om de verplichtingen na te komen bedoeld in artikel 20 werd niet aangetoond, daar een dergelijke onmogelijkheid niet noodzakelijk voortvloeit uit de techniciteit van de wetgeving op de werkloosheid, noch uit de ontoereikende computerisering van de R.V.A.
- De vrijstelling werd gevraagd voor een periode van 5 jaar te rekenen vanaf de inwerkingtreding van het koninklijk besluit. De Commissie was van oordeel dat uit (het vroegere) artikel 90 bleek dat de vrijstelling (in de veronderstelling dat deze gerechtvaardigd was) beperkt was tot een periode van twee jaar die inging op de datum van de inwerkingtreding van de wet van 15 januari 1990, dit wil zeggen tot 15 januari 1992. Bijgevolg had de vrijstelling, in de veronderstelling dat deze gerechtvaardigd was, wat niet het geval was, volgens de Commissie slechts kunnen worden toegekend tot 1 januari 1994.
- De veronderstelling in overweging nemend volgens welke het ontwerp van koninklijk besluit gebaseerd zou zijn geweest op artikel 20, 1, 1°, lid 3 van de wet, waarbij de Koning afwijkingen kan voorzien op de verplichting bedoeld in artikel 20, 1, 1°, lid 1, was de Commissie van oordeel dat het bewijs van uitzonderlijke omstandigheden die een dergelijke afwijking rechtvaardigen niet was geleverd.

III. ONDERZOEK VAN HET ONTWERP :

1. De toepasselijke wettelijke bepalingen.

Krachtens artikel 20, 1, 1° lid 1 van de wet van 15 januari 1990, zijn de instellingen van sociale zekerheid er ambtshalve toe gehouden de gerechtigden op sociale zekerheid of hen die er aanspraak op maken of hun wettelijke vertegenwoordigers, de sociale gegevens van persoonlijke aard mee te delen waarop zij zich hebben gesteund bij de bepaling of de beoordeling van hun rechten. Deze mededeling geschiedt uiterlijk op het ogenblik van de kennisgeving van de beslissing.

De in het ontwerp van besluit voorziene vrijstelling is uitsluitend gebaseerd op artikel 90 van de wet van 15 januari 1990, gewijzigd door artikel 130 van de wet van 30 maart 1994 houdende sociale bepalingen.

In zijn oorspronkelijke versie stelde artikel 90 dat "Gedurende een periode van twee jaar die aanvangt op de datum van inwerkingtreding van de bepalingen van deze wet, voor het geheel of een gedeelte van de sociale zekerheid, de Koning, bij een in Ministerraad overlegd besluit en na advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, een vrijstelling (kan) verlenen van de verplichtingen bedoeld in artikel 20 aan deze of gene tak van de sociale zekerheid die zijn onmogelijkheid om deze verplichtingen na te leven bewijst."

Het nieuwe artikel 90 stelt dat de Koning, gedurende een periode van drie jaar, die aanvangt op de datum van inwerkingtreding van de bepalingen van de wet, bij een in Ministerraad overlegd besluit en na advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, vrijstelling kan verlenen van de verplichtingen bedoeld in artikel 20, aan deze of gene tak van de sociale zekerheid die zijn onmogelijkheid om deze verplichtingen na te leven bewijst, tijdens een periode waarvan Hij de duur vaststelt, zonder dat deze duur twee jaar mag overschrijden te rekenen van de datum van dat besluit.

De interpretatiemoeilijkheden bij het vroegere artikel 90 die voortvloeiden uit een ietwat dubbelzinnige formulering van de bepaling van de aanvang van de periode van vrijstelling zijn verdwenen. De nieuwe tekst is volkomen duidelijk.

Uit de artikelen 5 en 6 van het koninklijk besluit van 13 augustus 1990 tot vaststelling van de datum van inwerkingtreding van de bepalingen van de artikelen 20 en 90 van de wet van 15 januari 1990 volgt dat deze laatste in werking zijn getreden op de eerste dag van de maand volgend op die gedurende welke de Voorzitter en de leden van het Toezichtscomit e en de Voorzitter en de leden van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in functie zijn getreden, te weten op 1 januari 1992.

De Koning kan een vrijstelling toekennen voor een periode van drie jaar, te rekenen vanaf die datum.

Hieruit volgt dat een koninklijk besluit waarin de vrijstelling wordt toegekend, voorzien in artikel 90 van de wet van 15 januari 1990 absoluut moet worden uitgevaardigd v or 1 januari 1995. Bovendien beperkt de nieuwe bepaling van artikel 90 de duur van de vrijstelling tot twee jaar.

2. Rechtvaardiging van het ontwerp van koninklijk besluit.

De vrijstelling voorzien in artikel 90 kan worden toegekend aan een instelling of een tak van de sociale zekerheid die zijn onmogelijkheid om de verplichtingen bedoeld in artikel 20 na te leven bewijst.

Deze onmogelijkheid vormt een praktisch probleem dat de Commissie concreet moet beoordelen.

In de memorie van toelichting van het ontwerp van koninklijk besluit, is de onmogelijkheid van de R.V.A. om voormelde verplichtingen voorlopig uit te voeren gebaseerd op de volgende elementen :

2.1. De Rijksdienst behandelt jaarlijks 2.500.000 uitkeringsaanvragen, die betrekking hebben op meer dan 1.500.000 gerechtigden. Momenteel worden alleen de negatieve beslissingen, ongeveer 55.000 per jaar, dit wil zeggen die welke het recht op uitkeringen beperken of weigeren, gemotiveerd en aan de werkloze betekend, om het deze laatste mogelijk te maken, binnen een maand na betekening, eventueel beroep in te stellen bij de bevoegde Rechtbank. Er wordt echter gepreciseerd dat alle beslissingen, zowel positief als negatief, aan de instelling voor de uitbetaling van werkloosheidsuitkeringen van de betrokken werkloze worden toegezonden. De Rijksdienst meent dat, gezien het buitengewoon hoog aantal aanvragen, het voor hem onmogelijk is om, op korte termijn althans, een individuele betekening aan iedere betrokken sociale verzekerde te sturen.

2.2. De werkloosheidsreglementering is in constante evolutie. De nieuwe werkloosheidsreglementering die in werking trad op 1 juni 1992 kende reeds een honderdtal wijzigingen die een rechtstreekse invloed hadden op de vergoedbaarheid van de werklozen (verhoging of verlaging van het dagbedrag van de uitkering). De werkloosheidsbureaus van de Rijksdienst hebben nieuwe uitkeringskaarten moeten opmaken en deze aan de uitbetalingsinstellingen van de betrokken werklozen moeten overmaken. De verplichting om de sociaal verzekerde rechtstreeks te informeren zou de Rijksdienst ertoe genoopt hebben daarnaast evenveel individuele betekeningen op te stellen, wat een arbeidslast zou hebben vertegenwoordigd die met de huidige personeelscapaciteit niet in overeenstemming te brengen is.

2.3. De werkloosheidsreglementering heeft een dergelijk technisch karakter en de in aanmerking te nemen elementen zijn zo talrijk en verschillend, dat de Rijksdienst betekeningen zou moeten opstellen waarvan de inhoud al naar gelang het geval zou verschillen. Die individualisering zou de Rijksdienst verplichten tot een inzet waaraan niet te denken valt in de huidige omstandigheden inzake behandeling van de toelaatbaarheid.

2.4. Het informaticasysteem waarover de Rijksdienst thans beschikt, kan in zijn databanken niet de elementen opslaan die de toekenning van werkloosheidsuitkeringen rechtvaardigen. Die elementen worden nog steeds manueel behandeld maar zijn nog niet ingevoerd binnen het informaticasysteem. Het is onmogelijk de betekeningen van positieve beslissingen manueel op te stellen gelet op het aantal te behandelen dossiers (2.500.000 aanvragen betreffende 1.500.000 gerechtigden).

2.5. Er wordt nog gepreciseerd dat de Rijksdienst alles in het werk stelt om de hinderpalen uit de weg te ruimen die hem verhinderen de verplichtingen bedoeld in artikel 20 van de wet van 15 januari 1990 uit te voeren.

IV. CONCLUSIES.

De ratio legis van artikel 90 bestaat erin de goedkeuring van overgangsbepalingen mogelijk te maken om instellingen die daarvan de noodzaak rechtvaardigen, de nodige tijd toe te kennen om hun administratieve structuur, hun informaticamiddelen en hun werkwijzen aan te passen aan de nieuwe verplichtingen die voortvloeien uit de wet van 15 januari 1990 en inzonderheid uit artikel 20.

De onmogelijkheid van een instelling om aan deze nieuwe verplichtingen tegemoet te komen dient geanalyseerd, en dit niet op abstracte wijze, maar rekening houdend met de reële moeilijkheden van de betrokken instellingen.

De overgangsbepalingen die worden genomen op basis van artikel 90 hebben geen invloed op de door de wet erkende rechten van de sociaal verzekerden, maar stellen een termijn vast die de in werkingstelling van de voorwaarden van hun toepassing mogelijk maken.

De rechtvaardigingen van de vrijstelling die door het ontwerp van koninklijk besluit ten gunste van de R.V.A. wordt voorzien lijken ernstig en rechtmatig. Zij stemmen overeen met de bedoeling van de wetgever, bedoeling die duidelijk blijkt uit de voorbereidende werken van de wet van 15 januari 1990. Volgens het commentaar betreffende artikel 90 van de wet, "(kunnen) (deze instellingen) wegens de graad van relatieve informatisering van sommige instellingen of gelet op de modaliteiten voor de opname van de informatie in de gegevensbanken, (...) in de onmogelijkheid verkeren, die ze dan wel moeten bewijzen, namelijk de verplichtingen na te leven wat betreft de mededeling van de sociale gegevens van persoonlijke aard waarop zij zich gesteund hebben voor de beoordeling van de rechten van de sociaal verzekerden" (Kamer 899/1-88/89, p. 60).

De verklaringen van de R.V.A. tonen aan dat deze instelling zich bevindt in de situatie bedoeld in artikel 90.

De vrijstelling voorzien door het ontwerp wordt verleend voor een periode van 2 jaar te rekenen vanaf de datum van ondertekening van het besluit, wat in overeenstemming is met de wet.

OM DEZE REDENEN,

Brengt de Commissie een gunstig advies uit.

De secretaris,

De voorzitter,

J. PAUL.

P. THOMAS.